

OPINIO

CATEDRÀTIC DE BIOQUÍMICA I BIOLOGIA
MOLECULAR. UNIVERSITAT DE BARCELONA
– 11 febrer 2018 2.00 h

Urgeix el canvi de model universitari

Un grup d'estudiants de la Universitat Rovira Virgili. Foto: ARXIU.

ENRIC I. CANELA –
CATEDRÀTIC DE BIOQUÍMICA I BIOLOGIA MOLECULAR.
UNIVERSITAT DE BARCELONA

Durant bastants mesos la reivindicació de les universitats per un canvi de model i, amb més insistència, per un finançament suficient ha

estat de baix to. Darrerament les coses han canviat. S'han disparat dos missatges: un relacionat amb la situació crítica de les finances universitàries i l'altre amb la situació catastròfica del panorama científicotecnològic.

Bàsicament les dades disponibles corresponen a l'Estat espanyol, però la majoria de les conclusions es poden aplicar a Catalunya, que en els darrers temps ha estat asfixiada.

Hi ha qui argumentarà que l'adjectiu catastròfic no es correspon a la realitat catalana i que tenim uns magnífics resultats. Sovint destaquem que els científics han obtingut un alt nombre d'ajuts del Consell Europeu de Recerca (ERC), que som el 4rt país quant a obtenció d'ajuts per milió d'habitants darrere de Suïssa, Israel i Països Baixos, i que els articles de recerca i llur qualitat no han parat d'augmentar en els darrers anys.

Diré sense por d'equivocar-me que les universitats estem al límit de les forces.

Diré sense
por
d'equivocar-
me que les
universitats
estem al límit
de les forces.
Encara
cobrem
alguns rèdits
pel que fa a la
recerca, però
com em
recordava
una alumna,
decebuda en
part, que
acaba aquest
curs la
carrera,
massa
professorat
pensa en
recerca i poc
en docència.
Per la recerca
i només per
ella seràs
valorat

Encara cobrem alguns rèdits pel que fa a la recerca, però com em recordava una alumna, decebuda en part, que acaba aquest curs la carrera, massa professorat pensa en recerca i poc en docència. Per la recerca i només per ella seràs valorat. Cert que en alguns casos, cada dia més, l'ofec econòmic i el cansament han fet que alguns hagin abandonat la recerca per centrar-se únicament en la docència.

En general, la manca de professorat en formació fa que es dediqui menys temps a tot el que no és recerca i la manca de possibilitats de promoció fa que hi hagi cansament i menys interès. Suplim el personal en formació amb personal eventual a hores i mal retribuit.

Fer com fidípedes.

Malgrat tot, el resultat de les universitats encara s'han mantingut prou bé. Som al límit, però al límit es pot fer un gran esforç per després caure exhaust, com

Fidípedes, el soldat grec que fa uns 2.500 anys

va morir després de córrer 42 km des de Marató fins a Atenes. Ja no va publicar res més. Fa massa anys que la fotografia és gairebé estàtica. Com que anem tirant millor que altres, no cal fer res. Errònia conclusió.

La universitat està inserida en el sistema de R+D+i, un sistema que rebia al 2016 menys recursos que al 2007. En defensa del *sistema* apareix l'exemple dels èxits dels centres de recerca no universitaris. Cert que tenen unes condicions de contorn molt millors per competir i aconseguir reeixir i subsistir, però també estan afectats per manca de recursos agreujada per les agressions de la política intervencionista i fiscalitzadora de Cristóbal Montoro i l'aplicació de les mesures per evitar que els ajuts de recerca servissin per comprar urnes.

La Llei de Reforma Universitària es va aprovar l'any 1983, aviat farà 35 anys. La normativa que regeix el professorat és de l'any 1985 sense cap modificació substancial. Cert que s'han fet dues lleis posteriors, la darrera al 2007, fa 10 anys, però que no han modificat gens l'arquitectura global ni les competències.

A Catalunya la Llei d'Universitats del 2003 va millorar coses, però el marc espanyol és tan rígid que no es pot modificar el model que va adoptar al segle XX quan ja estava desfasat. És un model obsolet rígid i únic per a tot l'Estat, amb 17 sistemes de preus de les matrícules, absència total de retiment de comptes públics i uns parlaments completament d'esquena a la universitat.

Al llarg dels anys s'han anat posant pedaçs a

les normatives però no s'ha fet la feina que calia. Covardia política i la incapacitat per entendre que l'únic camí per mantenir un estat del benestar més o menys generalitzat és l'economia del coneixement.

Per tal que el sistema universitari català pugui parlar-se de tu a tu amb altres sistemes moderns és imprescindible que se separi de l'espanyol. No entro aquí en independència política, senzillament un sistema com el del Regne Unit, amb un sistema universitari per a cada nació.

S'ha de disposar d'un finançament suficient i d'un model com ara el danès, un país petit amb bones universitats i amb un model de govern universitari que no està atrapat pel corporativisme.

Sense voler ser popular, diré que sense el canvi del model de govern actual per un model més modern i europeu la universitat catalana no podrà competir realment amb els sistemes líders.

Govern de la universitat danesa

La màxima autoritat de la universitat és un Consell format per membres interns (tots els sectors de la universitat) i externs, amb majoria de membres externs. Els membres els selecciona una comissió formada d'acord amb els estatuts. El Consell té un president que ha de ser dels membres externs. El

Consell contracta el rector, que ha de ser un reconegut investigador del sector i amb experiència en el món de la gestió universitària.

AUTOR

ENRIC I. CANELA

ALTRES ARTICLES DE L'AUTOR

Innovació: alerta roja

La ciència oberta afavoreix la innovació

Més articles

PUBLICAT A

L'ECONÒMIC

11-02-2018, Pàgina 37